

Co se učíme kromě počítání?

Vzdělávací cíl: Žáci dokážou v textu odhalit propagandistické prvky. Žáci vlastními slovy popíší, co autor propagandou sleduje.

Klíčová slova: protektorát, škola, propaganda, dobové perspektivy, textová analýza

Práce s jednotlivými slidy:

Poznámky:

1 ČTENÍ TEXTU SLOVNÍ ÚLOHY (3 min.)

Prohlížení stránky učebnice pomocí lupy.

2 ANALÝZA SLOVNÍ ÚLOHY (5 min.)

Označování pasáží, které nejsou potřeba pro vypočítání úlohy.

Žáci mohou označit celý první odstavec slovní úlohy, citově zabarvené výrazy („zvláště krutý“), podmiňovací způsob („by bylo“), letopočty, zeměpisné určení („Německo“, „německý“).

3 INTERPRETACE SLOVNÍ ÚLOHY (5 min.)

Odpovídání na otázky za pomoci vyznačených výrazů:

❓ Co se snaží pasáže zdůraznit? Pasáže poukazují na utrpení Němců po první světové válce. Aby se žáci dokázali lépe vcítit, ukazuje úloha utrpení stejně starých žáků, jako jsou oni sami.

❓ Proč se tato úloha vyskytla v českých učebnicích v době druhé světové války? Aby ospravedlnila konání Němců během války a poukázala na „zlé“ státy, které německá armáda okupovala.

4 ZKOUMÁNÍ ZMĚN PO VÁLCE (2 min.)

Porovnávání podoby stejné stránky učebnice před válkou a po ní za pomoci lupy.

5 INTERPRETACE ZMĚNY (5 min.)

Odpovídání na otázku: ❓ Proč slovní úloha z učebnice zmizela?

Po válce bylo potřeba rychle vydat učebnice, v nichž nebude nic německého. Nejrychlejším způsobem bylo úlohu vymazat.

6 INTERPRETACE ZJIŠTĚNÍ (5 min.)

Odpovídání na otázku: ❓ Co se měli žáci dozvědět ze slovních úloh (kromě toho, jestli umí počítat)?

Žáci by měli přijít na to, že i učebnice matematiky podporovaly soudobé politické názory a politickou situaci. Tím, že jim předložily „tvrdá“ data, která žáci sami vypočítali, měly vytvořit zdání pravdivosti a objektivitu údajů.

Další možnosti zapojení do výkladu:**Poznámky:**

- a) *Jaké to bylo být školákem v protektorátu? Lze využít např. web skolakemvprotektoratu.pamatnik-terezin.cz.*
- b) *Mnohé úlohy byly po válce přepisovány, členové NSDAP se měnili v družstevníky. Můžete nechat žáky přeformulovat úlohu podle komunistické propagandy v 50. letech. (Např.: Formulujte úlohu tak, aby propagovala sběr mandelinky bramborové při školních brigádách.)*
- c) *Co by úloha mohla propagovat dneska? Můžete žáky nechat formulovat úlohu např. s roboty, automatizací, vyjádřením vztahu k zahraničním dělníkům atd.*
- d) *Práce s úlohou č. 376 – Inflace. Co se měli žáci dozvědět z této slovní úlohy kromě počítání?*